

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ'.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 16 του Οκτωβρίου 1905

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 168

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

Α. Ε. Γράμματα Ξενιτεμένου.
 ALBER' THUMB. Μιά κριτική.
 ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ. Ο Ψεύτης (μετάφρ. Ηλίας Βουτυριδής).
 ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ. Καθαρεύουσα και Μαλ-
 λιαρή αδερφωμένες στον Ήρωτα.
 ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ. Έλα να πάμε
 στο γιαλό (τέλος).
 ΜΗΤΣΟΣ ΑΝΘΕΜΗΣ. Καλή παιδίδια!
 Δ. ΣΠΙΓΓΟΣ. Κορφαίτικα ξόστια.
 ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Έθαν-θία Χατζή. Ρήγας Γκόλφης.
 Ένας. Άγγελος Σικελιανός.
 Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και πράγματα (Ο Φερδι-
 νάνδος δε διασπασθεί—Τι εκπαιδευτικά λόθηρα του
 Κάπριου—Ο λόγιος φρονιός—Μαθήματα από τους
 δχιτρούς—Ο μεμυρωμένος βιβλιοκάπηλος—Βουλευ-
 τική υπεργροφία).
 Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—ΦΟ-
 ΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜ-
 ΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙΑ

Έκλινσαν με το Νοτιά τα δλόσπρα πουλιά
 Κι' άφήνουν το χωριό.
 Αύγη και δειλινό
 τα προδοδάει ο άνεμος, μιλώντας τους θλιμμένα
 στερνά χαιρετισμό,
 Κ' έγώ γροικώ και ψάλλω τους του κύκνου το τραγούδι
 το δλοθλιθερό...

Με τη Νοτιά μαζεύτηκαν δλόμυρα τα νεφεία
 Κ' ήσκιώνουν το χωριό.
 Αύγη και δειλινό
 Ο άνεμος τα διώγει τα μιλώντας τους θλιμμένα
 στερνά χαιρετισμό,
 Κ' έγώ γροικώ και ψάλλω τους
 του κύκνου το τραγούδι
 το δλοθλιθερό...

Βουδάθησαν με τη Νοτιά του λόγγου τα πουλιά.
 Δέν τραγουδούν το δειλινό
 Στο έρημο χωριό,
 Μόν τραγουδεί ο άνεμος τεις καλαμιές θλιμμένα
 με άγριο σκοπό.
 Κ' έγώ γροικώ και ψάλλω του
 του κύκνου το τραγούδι
 το δλοθλιθερό...

Ως που θά φύγη κ' η Νοτιά
 που ψάλλει κ' αν θλιμμένα
 τα λόγια τα άμλιητα, τα λόγια τα σβυμένα,
 ή συννεφιά θ' άπλώνεται
 και θά ήσκιών' ο φράγγης
 Αύγη και δειλινό—
 και μόναχα το άγαρο
 πουλι κι' ο μαύρος κρέχτης
 Ο κόρακας θά χαίρεται
 Το έρημο χωριό...

Γιδννινα

ΕΥΑΝΘΙΑ ΧΑΤΖΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΥ

Β'.

Ξενούπολη, 8—10—05.

Άγαπητή μου αδερφή,

Τι άλλαγή, σε μήτε τέσσερες βδομάδες μέσα!
 Από τότες που στην παράμερη εκείνη κοιλάδα ο
 ήλιος έχυνε τις φλογερότερες του άχιτιδιές, που τα
 δέντρα γέροντε σαν άπείλισμένα, που θάρρειες και
 σφύριζαν ήχεδνες στις βουνοπλαγιές άντικρύ, ίσα με
 σήμερα, που άρχισε και τα σαρώνει ο βοριάς τα μα-
 κρωνά μου αυτά λημέρια, που ήρθαν και καλοκα-
 θήσανε στον δρίζοντα τα μαύρα τα σύννεφα του χει-
 μώνα, που μήτε πειάμενο δε θωρείς να διαβαίγη,
 μόνο σωπαίνει ο κόσμος, σα ν' άρμενίξη η γής σε
 κάποια άνατοίκητη κόχη του Άπειρου, —τι διαφορά
 από τότες ως τώρα!

Μόνη μου συντροφιά και παρηγοριά έχω την
 άναμμένη φωτιά, που λές και βροσκουνται σ' άτέ-
 λειωτη δμιλία οι γλώσσες της. Υπάρχουν, ως τόσο,
 κι άλλα μερικά που μου χύνουνε μικρή ζεστασιά.
 Δε λέγω για τη μαστίχα του εξαδέρφου μας, αυτή
 ακόμα δε με κυρίεψε, μα είναι και κάτι άλλα. Λό-
 γον χάρη ο βασιλικός σου, που ακόμα με άνασπαι-
 ρει η μυρουδιά του. Έπειτα, ένα κομμάτι μάρομαρο
 από τα ξερείπια της Άσσος. Με θερμαίνει κι αυτό
 σα συλλογιούμαι τον άνήφορο που τραβήξα μέσα στο
 λιοπύρι για να το βρω και να το φυλάξω. Είναι τέ-
 λος χίλια άλλα που τήχω φερόμενα μαζί μου, από τη
 Μηθηνναϊκή τη λυχνία ίσα με του Βασίλη τις «ισακ-
 μακόπερες», άραδιασμένα όλα στα τραπέζια μου ά-
 πάνω, άνάμεσα σε βιβλία και σε χαριά, όλα σα
 νάνεσάνουν ακόμα ήλιο και ζεστασιά, χαρά και γα-
 λήνη, —της πατρίδας τη γαλήνη και τη χαρά.

Έχω όμως και τον Άσπρο τώρα μαζί μου
 Καινούριος φίλος αυτός. Άπάνω κάτω ίσα με τη
 δική σου την Μπέλλα, μα κάτι σαν πιο ήμερος.
 Άκούει δηλαδή από λόγια αυτός, μόνο που σα μυρι-
 στη κουνέλλι ή πόνημα ή και κανένα ξένο, θεριό
 γίνεται τότες, και ρήγγει όλους τους κανόνες κάτου,
 δίες τις Γραμματικές, ένα πρώμα ζητώντας, να ξε-
 τρουπώση, να πιάση, να πνίξη, στον τόπο να τον ά-
 φήση, αν μπορη, τον έχτρο. Σκύλλος μ' όρισμένο
 πρόγραμμα στη ζωή του, και με χαραχτήρα, για
 να μπορη να το φαρμάξη. Σκύλλος που πρέπει μα
 την άλήθεια να τον τραβήξουμε με σπάγο και να
 τονε φέρουμε στη Ρωμοσύνη δλη, να τονε δη και
 να τονε μελετήση, ίσως μαθές και το νοιάση πως κι
 από τους σκύλλους πιο πίσω άπόμεινε!

Και τι να κάνω τάχα εδώ μέσα τώρα, ρωτάς;
 Τίποτις δέν κάνω ακόμα. Νά, κάθουμαι και δια-
 βάζω τους έφτά «Νουμάδες» που δέν τους είχα να
 τους διαβάξω σαν είμουν αδιού, μα και να τους είχα
 δε θα τους διάβαξα, γιατί μελετούσε τότες η ψυχή
 μου τάθάνατο το βιβλίο που προμηθεύει άτέλειωτο
 δλικό για όλους τους «Νουμάδες», για όλους τους
 Σολωμούς και τους Σαιξπήρους, μα μήσκει άτέ-
 λειωτο πάντα, πάντα πλουσιοπάροχο και γενναιώ-
 δωρο ως και σε μās τους πολλούς που δέν κατέχου-
 με το μουτικό που κόβει διαμάντια και φέρνει στον
 κόσμο άτίμητα οιοιόδια της τέχνης.

Άπ' όσα κοίταξα ως την ώρα στους έφτά μου
 Νουμάδες κάποια εντύπωση μου άφησε το «Έλα να
 πάμε στο γιαλό» του Σπήλιου του Πασαγιάννη.
 Έργο που, όσο και τάντιφέγγη από δικό μας ήλιο,
 έχει, μου φαίνεται, και τον άέρα το δυτικό. Σα να
 προσπαθεί να τήγγιξη κάπως αυτός της ψυχής τάπο-
 μέσα με τα φτερούγια του καθώς γλυκοπετάει άπο-
 πάνω από τα ταραγμένα της κύματα. Θέλω να το
 διαβάσης κ' εόν αυτό σαν τους λάβης τους «Νουμά-
 δες». Δε βρήκα τρόπο να σου τους στείλω ακόμα
 με μέσο που να μην τους καταρώση κανένας Ό-
 βριός ή Άρμενης βιβλιοκρητής, και τους χάσουνε
 μα για πάντα.

Είναι κι ο «Θουκιδίδης» εκεί μέσα. Άλλο πρώ-
 μα αυτός. Ο στριφνός κι όμως άπλός, ο λογικός
 και μαζί άσυνάρτητος, ο βαθύς και πάλε χεροπια-
 στός Θουκιδίδης φω τ ο γ ρ α φ η μ ε ν ο ς στο ρω-
 μαϊκό. Ένα άριστούργημα, για να σου παραστήση
 ένα άλλο.

Είναι κι άλλα σ' αυτούς τους «Νουμάδες» είναι
 κ' ένα μέρος από του Γέφτου το Δωδεκάλογο
 που έπεσε σαν άστροπελέκι στο φιλολογικό μας δρι-
 ζοντα, μα η βροντή του δέν άκούστηκε ακόμα, γιατί
 ο ήχος στο δικό μας τάγερη «ταξιδεύει πολυ σι-
 γανά». Άκου:

Κ' έσκυψα προς την ψυχή μου
 Σα στην άκρη πηγαδιού,
 Κ' έκραξα προς την ψυχή μου
 Με το κράξιμο του νού.
 Κι από το πηγάδι το βαθύ,
 Σαν από ταξίδια, ξένη,
 Προς έμένα ανεβασμένη,
 Σαναγύρισε η φωνή.

Τέτοιος είναι ο Παλαμάς. Τοίμηρος ψυχολόγος και
 ψυχοδότης, βροντόφωνος κι άιρόμητος λαλητής.

Είναι και του Φνίτη κάτι καλοστοχασμένα και
 καλολεγμένα, σαν άλληγορικά, σα φιλοσοφικά δηγη-
 ματάκια. Είναι και κάμποσα άλλα που δείχνουνε
 ζωή ίσα ίσα εκεί που πρέπει να τη γυρεύουμε τη
 ζωή. Στη νιότη, και πάλε στη νιότη. Τους γέρους,